

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor, 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor, 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică

Apare în fiecare Duminică.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Ultimele știri și telegrame

sosite până **Marti la amezai 13 Octombrie n.**

Luptele în Galizia.

Budapesta, 10 Octombrie. Biroul de presă al prim-ministrului comunică următoarele: Înaintarea trupelor austro-ungare a constrâns pe Ruși, ca să părăsească eforturile lor zadarnice desfășurate în contra orașului Przemysl (Pșemysl). Eforturile Rușilor și-au ajuns culmea în 8 Octombrie, ceea ce însă le-a pricinuit jertfe îngrozitoare. Eri înainte de amezai a slăbit focul artileriei rusești îndreptat în contra cetății și Rușii au început să retragă o parte din puterile lor de atac. O armată puternică rusească a intrat în luptă cu coloanele trupelor noastre, cari înaintau de către localitatea Lancut. Lupta ține încă. Din Rozvadow am scos deja pe dușman.

Luptele în Maramurăș.

Budapesta, 10 Octombrie. Luptele noastre continuate în Carpați ne sunt favorabile. Retragerea Rușilor din comitatul Maramurăș s'a transformat în fugă. Trupele noastre au risipit la Boesko o puternică trupă de cazaci. În aceste lupte s'a distins și trupa ucraină. Înaintarea trupelor noastre în Beskizi prin trecătoarea Vereczk în direcția Slavko-Tucholka continuă. Din trecătoarea dela Uczok respingem pe dușman spre Turka.

Luptele dela Antwerpen.

Rotterdam, 10 Octombrie. Alături după amezai le-a succedat Germanilor să treacă în mai multe părți râul Nethe și să înconjoare din toate părțile garnizoana forturilor cetății Antwerpen (Belgia). Ziua de Mercuri a trecut cu pregătirile de atac și cu terminul fixat locuitorilor pentru a părăsi orașul. Noaptea spre Joi a fost îngrozitoare. Granatele germane cădeau în toate părțile orașului. Pretutindeni s'au aprins casele. Zeppelinurile aruncau bombe asupra tancurilor de ulei, cari au luat foc. Locuitorii s'au refugiat prin pivniți și când

dimineața au cutezat să iese la lumina zilei, au văzut pustiirea îngrozitoare. În centrul orașului ardeau șire întregi de case. Germanii au stricat apeductul (canalul, pe unde se aduce în oraș apa de băut).

Berlin, 10 Octombrie. Mai multe forturi (întărituri) din linia dinlăuntru de apărare dela Antwerpen, au căzut înainte de amezai. Orașul este începând de după amezai în stăpânire germană. Comandantul și garnizoana au părăsit cetatea. Dușmanul mai ține ocupate numai singuratic forturi, aceasta însă nu împiedică luarea în stăpânire a orașului.

Liberarea fortăreței Przemysl.

Budapesta, 12 Octombrie. Biroul ungar de corespondență comunică: Prin înaintarea repede a armatelor noastre spre râul San am eliberat orașul Przemysl (Pșemysl) de împrejmuirea dușmanului. Trupele noastre au intrat în oraș. Unde Rușii s'au mai împotrivit, acolo i-am atacat și bătut. În decursul refugierii lor spre Sieniova și peste râul Lezaiski am făcut numeroși prizonieri. — Generalul *Höfer*, locțiitorul șefului statului major.

Ocuparea fortăreței Antwerpen.

Budapesta, 11 Octombrie. Din cartierul general german se anunță, cu data de 10 Octombrie orele 10 seara, următoarele: După un asediu (împrejzurarea) de 14 zile, a căzut în mâinile noastre orașul Antwerpen împreună cu toate forturile sale.

În 28 Septembrie am tras prima ghiulea asupra liniei externe (din afară) a forturilor. În 1 Octombrie am luat cu asalt primele forturi. În 6 și 7 Octombrie infanteria și artileria noastră a trecut peste râul Nethe, a cărui ape erau mari și care în cele mai multe puncte

avea o lățime de 400 metri. În 7 Oct. am înștiințat comandantului orașului, în mod binevoitor, bombardarea orașului în înțelesul convențiunii de Haga. După ce comandantul orașului a declarat, că ia răspunderea pentru bombardarea anunțată, am început bombardarea la miezul nopții, în 7 spre 8 Octombrie.

În același timp a început și atacul în contra forturilor interne (din lăuntru). În dimineața zilei de 9 Octombrie am luat în stăpânire două forturi ale liniei interne de apărare, iar după amezai am putut ocupa orașul fără nici o împotrivire mai serioasă.

La început armata de apărare, după cât se pare puternică s'a apărât eroic. Mai apoi în urma asaltului infanteriei și marinarilor noștri, precum și sub puterea focului artileriei noastre, armata de apărare nu s'a mai putut împotrivi și s'a refugiat în desordine completă. Din armata de apărare a făcut parte și o divizie de marinari englezi, care a sosit în timpul din urmă. Aceasta avea să formeze zidul de apărare, conform știrilor ziarelor engleze.

Cât de desordonată a fost împărțirea trupelor belgiene și engleze, aceasta o arată faptul, că consfăturile de predare au trebuit continuate cu primarul orașului, ne aflându-se spre scopul acesta nici o autoritate militară.

Ultimele forturi, cari încă n'au fost predate, au fost ocupate de trupele noastre. Numărul prizonierilor încă nu se poate stabili. Numeroși soldați belgieni și englezi s'au refugiat în Olanda, unde vor fi internați. O cantitate enormă de material de război a căzut în stăpânirea noastră. Ultima fortăreață belgiană a căzut deci în mâinile noastre.

Armata noastră de atac s'a luptat cu o vitejie extra-ordinară, pe care fapt l'a onorat împăratul prin aceea, că a conferit comandantului ei, generalul de infanterie Bessler, ordinul „Pour le merite“.

Amănunte asupra morții Regelui Carol al României.

Cum a murit regele Carol?

— Raport special al „Foi Poporului“.

București, 28 Septembrie v.

În telegramele, cari s'au trimis autorităților și persoanelor oficiale, vestindu-li-se doliul țării, sunt amănunte mișcătoare asupra chipului în care Regele Carol și-a dat sfârșitul.

Fostul Rege al României s'a stins în urma unei sincope pricinuite de miocardită cronică. S'a stins fără nici o suferință și vorbind până în ultimul moment. Era de față Maiestatea Sa Regina Elisaveta, care a trăit clipa cea mai grea, ce i-a fost dată în viață.

Ultimele momente ale regelui.

Maiestatea Sa suferia de mai mult timp de o durere de ficat și de inimă, care se mai potolise, în anii din urmă, îndeosebi de când Maiestatea Sa urmă tratamentul doctorului de casă Mamulea.

Acum 15 zile, în urma unei ușoare crize, Suveranul a trebuit să stea în pat și să nu iasă din casă, ridicând orice audiențe (primirea de vizite).

În ultimele zile, însă, sănătatea Maiestății Sale dăduse spre mai bine. El a reînceput să lucreze cu ministrii, să primească audiențe și să facă chiar mici preumblări prin parcul castelului Peleş dela Sinaia, unde a petrecut răposatul până când și-a dat sufletul.

În decursul zilei de Vineri, Regele a primit în audiență pe ministrul-președinte Brătianu și mai mulți oameni politici. Chiar și Vineri seara, la 8 ore, Regele a mai primit în audiență pe Virgil Arion, președintele „Ligei culturale“. El a fost cel din urmă bărbat, care a vorbit cu Suveranul.

Pe la ciasurile 10 și jumătate Suveranul s'a culcat, fără a se simți ceva rău. De vr'o opt zile, însă, Regina dormia în aceeași odaie cu Regele. În dimineața zilei de Sâmbătă, pe la 5 ore, Maiestatea Sa Regele s'a deșteptat, înainte de ora obișnuită, spunând că se simte rău. A avut o sincopă.

Numai decât Regina a trimis automobilul după doctorul Mamulea, care a fost avizat și prin telefon. Dar până să vie doctorul, Suveranul și-a dat obștescul sfârșit, ceva înainte de ciasurile 6, în urma unei sincope de cord, provocată de arteriocleroză. Regele a murit în brațele Reginei, care, foarte îndurerată, a stat până dimineața târziu îngenunchiată și plângând la patul răposatului. Până seara corpul Regelui n'a fost ridicat din pat, când apoi s'a făcut înbalzamarea.

Asupra boalei Suveranului, se mai spune, că se agravase și din cauza lipsei de somn, de care suferia și despre care se plângea aproape tuturor, pe cari îi primia în audiență. — De altcum și medicul Mamulea, care cunoștea bine boala Maiestății Sale, se arătă foarte îngrijat, exprimându-și încă de mult temerea, că întâmplările din urmă, grijile pentru ca țara să iasă bine din aceste evenimente, ar putea să ducă la un desnodământ fatal pentru rege.

Se mai susține, că până în preziua morții, Suveranul nu încetă să spună tuturor, celor cari erau primiți în audiență: „Aveți încredere, România va ieși bine!“

Consiliu de ministrii,

Membrii guvernului, îndată după primirea tristei vești, s'au întrunit într'un consiliu (ședință). La acest consiliu au luat parte afară de membrii guvernului, și șefii celorlalte partide, domnii Marghiloman și Tache Ionescu, apoi președinții camerei și senatului.

Amăsurat legilor țării, — care prevede trecerea puterii regelui asupra guvernului, până în momentul când noul rege depune jurământul, — guvernul, prin hotărârea consiliului, a fost înputernicit cu putere de guvern regent.

Din partea ministrilor s'a trimis apoi numai decât o telegramă de condolență Maiestății Sale Reginei.

Sosirea Principilor moștenitori la Sinaia.

Sâmbătă la ora 1 după amiază, au sosit la Sinaia Principele Ferdinand, Principesa Maria și Principele Carol. (Familia moștenitoare, de câteva zile se mutase dela Sinaia la București în palatul dela Cotroceni). În gară la Sinaia, Principii au fost întâmpinați de autoritățile locale și alte persoane înalte. După ce s'au întreținut puțin, Altețele Lor au plecat la castelul Peleş. Aci s'a petrecut o scenă mișcătoare, când Principii moștenitori s'au văzut în fața corpului neînsuflețit al fostului Rege. Regina a izbucnit în plânsete, iar Principele Ferdinand, însuși foarte atins, o îmbărbătă susținându-o de mijloc.

Sigilarea odăilor Regelui.

Încă Sâmbătă dimineața, îndată după știrea morții, s'au sigilat toate odăile și birourile M. S. Regelui dela palatul din București. Sigilarea s'a făcut conform legii, în prezența ministrului de justiție Antonescu.

Unde va fi înmormântat Regele Carol?

În cripta istoricei mănăstiri dela Curtea de Argeș! În mod oficial s'a anunțat, că rămășițele pământești ale Regelui Carol vor fi înmormântate în biserica domnească din Curtea de Argeș. Ele vor fi depuse în partea dreaptă a bisericii, în fața catapetesmei unde se păstrează Evanghelia Reginei, lângă Neagoe Vodă și Despina D-na.

În această parte se află mormintele lui Ioan Radu și Anghelina, fiii lui Neagoe; apoi separat Neagoe Vodă și la stânga mormântul Doamnei Despina, soția lui Neagoe, împreună cu acel al Stancăi, soția lui Ștefăniță Vodă. Regele Carol va fi înmormântat la picioarele lor.

Când se face înmormântarea?

Înmormântarea va avea loc Joi după amiază în 2/15 Octombrie. Cortegiul va porni dela Palatul Regal din București spre

gară, de unde cu un tren special rămășițele pământești ale Regelui Carol vor fi transportate la Curtea de Argeș. Coroana de oțel, făurită din oțelul tunurilor dela Plevna, va însoți sicriul regesc până la Curtea de Argeș, de unde va fi readusă apoi la București.

Alte amănunte asupra morții.

În unele cercuri din București, moartea Maiestății Sale Regelui e prezentată în modul următor, după cum au scris și unele ziare din capitală, apărute Duminecă:

Suveranii dormiau la castelul Peleş tot într'o odaie. Sâmbătă dimineața, la orele 6, s'a deșteptat Regina. De obicei la această oră se deșteaptă și Regele.

Regina văzând, că Regele nu se deșteaptă și că doarme foarte liniștit, nu s'a îndurat să-i turbure somnul. Dar peste câteva minute regina șopti: Carl! Carl! Neprimind nici un răspuns și observând că regele nu se mișcă, se apropie de pat și-l chiamă cu voce mai tare: Carl! Carl!

Regele, care de alte-ori la cel mai mic zgomot din odaie se deșteptă, tot nu răspunde. Atunci regina puse mâna pe capul regelui și strigă disperată: Carl!

Tipătul reginei se auzi în celelalte camere și când personalul de serviciu intră în odaia de dormit, găsi pe regina îngenunchiată, în nesimțire, la căpătâiul Suveranului. Corpul Regelui era rece...

Aducerea rămășițelor pământești în capitală

s'a întâmplat Luni acum, după amiază. Corpul Suveranului a fost așezat pe un afet de tun și transportat la gara Sinaia, iar de aci la gara Mogoșoaia în București. Din gara Mogoșoaia sicriul a fost așezat pe un alt afet de tun și transportat la Palatul regal.

Testamentul Regelui Carol.

Unele persoane politice susțin, că averea Regelui se urcă la suma de peste 500 milioane lei.

În afară de dorința, pe care Regele Carol și-o exprimă, ca la înmormântare să nu i-se aducă flori artificiale (adecă de cele făcute cu mâna), testamentul cuprinde între altele următoarele:

1. Regele Carol lasă, din averea personală, 12 milioane pentru scopuri de binefacere în țară.

2. Castelul Peleş dela Sinaia îl lasă noului Rege al României, urmând însă ca uzufructul să-l aibă Regina văduvă Elisaveta.

3. Deși catolic (evanghelic), Regele Carol își exprimă dorința ca la serviciul dumnezeesc al înmormântării să iee parte și biserica ortodoxă a statului român, pe care a iubit-o și a respectat-o.

4. Testamentul, în afară de o seamă de alte hotărâri, cuprinde părți foarte înalțătoare cu privire la dragostea nemărginită, pe care Regele Carol a păstrat-o neștirbită pentru țara și poporul român.

Proclamarea noului Rege Ferdinand.

Sosirea Regelui Ferdinand.

Familia Regală a sosit dela Sinaia în București Duminecă la 11 ore înainte de amăzi. Pe stradele capitalei era o mulțime de public, ca nici odată. Regina Maria era în mare doliu și purta pe piept ordul Coroana României, iar principesele erau de asemenea în mare doliu. Din gara de nord Suveranii au trecut pe la Palatul Regal, iar de aci, pe calea Victoriei, spre Mitropolie, unde a avut loc un serviciu divin pentru odihna sufletului repusatului.

Intrunirea Corpurilor Legiuitoare

Pe Duminecă, la ora 1, Corpurile Legiuitoare (camera și senatul) au fost convocate la o ședință solemnă, când au proclamat pe Ferdinand I Rege al României.

Jurământul noului rege.

Sunt orele 2. În sală se face o liniște profundă. Președintele camerei anunță sosirea Majestății Sale Regelui, care intră prin stânga din partea mesei miniștrilor.

Președintele consiliului de miniștri dă Regelui o foaie, pe care e scris jurământul. Regele îl ține în mâna stângă, având dreapta pe Evanghelie. Se face o tăcere adâncă, în mijlocul căreia Regele pronunță:

„Jur să păstrez Constituția și Legile poporului român, să mențin (susțin) drepturile sale naționale și integritatea teritoriului“ (neștirbirea pământului țării).

Vorbirea Regelui Ferdinand.

În mijlocul unei tăceri adânci, Regele Ferdinand al României a rostit apoi următoarea cuvântare:

„Chemat prin grația lui Dumnezeu și voința națională să fiu urmașul marelui Intemeietor, care Mi-a lăsat ca sfântă moștenire credința și iubirea poporului român, găsesc, în dragostea Mea către neam, puterea de a pași fără șovăire pe calea, pe care Mi-o impune (mă îndeamnă) greaua Mea sarcină (aplause îndelungate).

„Pilda aceluia, pe care-l plângem toți, ca pe un Părinte și convingerea, că numai printr-o neîncetată propășire se sprijină viața trainică a unui popor, e o călăuză pentru Mine, în acest moment, în care Mă hotăresc a-Mi jertfi întreaga viață pentru dezvoltarea puterilor acestui Stat (aplause).

„Întru îndeplinirea acestei datorii, pe care o îmbrățișez cu neclintită credință, cu nestrămutată dragoste, aduc cel mai adânc prinos de recunoștință Aceluia, a cărui sfântă lamintire e cea mai tare legătură dintre Țară și Casa Noastră (aplause).

„În rodnică domnie, care face mândria istoriei noastre, Regele României a găsit totdeauna un sprijin puternic în unirea tuturor Românilor, cari au alergat împrejurul Tronului.

„Cu acelaș patriotism, sunt sigur, că și de aci înainte Românii vor încunjură Tronul, asigurând prin această unire a lor garanția, care se cere pentru propășirea unui popor.

„Dumnezeu, care după atâtea grele încercări a binecuvântat munca acelora, cari s'au străduit și au făcut atâta pentru acest popor, nu ne va lăsa nici pe noi.

„El îmi va da puterea, ca, fără șovăire să depun munca trebuitoare, pe care, ca bun Român și Rege, sunt dator s'o închin iubitei Mele țări (aplause îndelungate entusiaste).

La sfârșitul acestor cuvinte, președintele camerei a strigat: „Trăiască Regina României!“ Atunci toți cei de față au izbucnit în aplause călduroase.

„Trăiască principele moștenitor al României!“ — a fost al doilea strigăt. Aceleași tunete de aplause au urmat la adresa prințului Carol, care acum e moștenitorul Tronului.

Alte amănunte interesante vom da în numărul obicinuit al foii, care va apare Joi la amăzi.

